

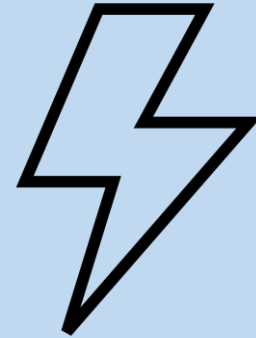
SVENSKA KRAFTNÄT

Webbinarium: Resultat för regeringsuppdrag om att se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden

260526

Agenda

1. Om uppdraget
2. Resultat
3. Nästa steg
4. Frågor

Om uppdraget

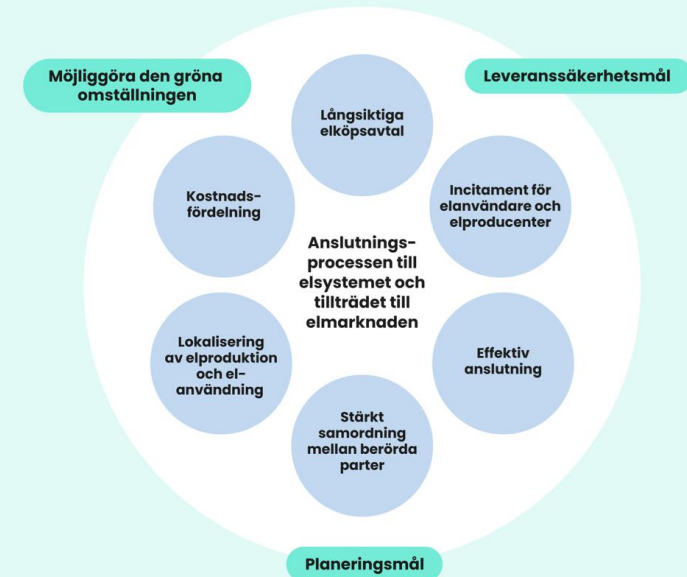

Regeringsuppdrag

”Se över anslutningsprocessen...”

Svenska kraftnät har fått i uppdrag av regeringen att se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden för ett starkare och mer konkurrenskraftigt Sverige

- Uppdraget överlämnades 9 september och ska redovisas den 30 april 2026
- Uppdraget omfattar ett antal analyser
 - Lokalisering av elproduktion och elanvändning
 - Långsiktiga elköpsavtal mellan elproducenter och elanvändare
 - Incitament för elproducenter och elanvändare
 - Stärkt samordning mellan berörda parter för effektivare systemplanering
 - Harmonisering och förtydligande av effektkrav för anslutning
- Uppdraget ska också
 - Ge förslag på incitament till elanvändare och elproducenter som underlättar utbyggnaden av elsystemet
 - Ta fram en vägledning om kostnadsfördelning vid nyanslutningar eller utökat abonnemang till transmissionsnätet för inmatning och uttag
 - Inhämta synpunkter från Ei, regionnätsföretag, Accelerationskontoret, större elanvändare och andra berörda parter

Tidigare uppdrag som detta regeringsuppdrag hänvisar till

- **Planering för ökad elanvändning** (RB 3.1, 22 februari 2025)
 - Regionala nätutvecklingsplaner på webben
- **Effektivisering av processen för anslutning till transmissionsnätet** (RU, 31 januari 2024)
 - Principer och vägledning för anslutning till Stamnätet (1 juli 2025)
- **Informationsdelning vid ansökningar om anslutning till elnäten** (Ei, 27 mars 2024)

Inhämtning av synpunkter

September

Regeringsuppdrag överlämnas till Svenska kraftnät

November

Inhämtning av tidiga synpunkter från branschen

December

Första dialogmöte med branschen

Mars

Andra dialogmöte med branschen

April

Regeringsuppdrag redovisas till Regeringskansliet

Maj

Webbinarium 26 maj

7 nov till 1 dec 2025 fanns det möjlighet för branschen att inkomma med tidiga synpunkter

Totalt inkom 19 svar och alla finns publicerade.

Webbinarium den 9 dec
10 organisationer från branschen gav inspel till uppdraget.

Workshop/dialogmöte den 9 dec

Webbinarium den 10 mars

Workshop/dialogmöte den 10 mars

Synpunkter på preliminära förslag

Allt på webben ☺
Uppdrag att se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden | Svenska kraftnät

Svenska kraftnäts resultat

Incitament och lokalisering

- Synliggörande genom **information** och **vidareutvecklad dialog**
- Nytt **anvisningssystem** med kapacitetzoner och intressentpooler

Stärkt samordning

- Introducera konceptet **matchmaking**
- Utreda införandet av en **ansökningsplattform**

Långsiktiga elköpsavtal

- Beskriva vad långsiktiga elköpsavtal måste omfatta **för att påvisa en matchning**
- Långsiktiga elköpsavtal för stora elanvändare i **anvisningssystemet**

Vägledning om kostnadsfördelning

- Beskriver dagens princip (styrelsebeslut feb 2024)
- Synkad mot Ei:s föreskriftsarbete (jan 2027)

Effektkrav

- Förtydliga anslutningsprinciper och utveckla tidig dialog
- Rekommendation till Energiföretagen - **mall för hänvisning till överliggande nät**
- Rekommendation till Ei – analysera och bedöma **behov av ändringar i ellagen**

Resultat

1. **Incitament och lokalisering för stärkt leveranssäkerhet**
2. **Nytt anvisningssystem**
3. **Stärkt samordning för en bättre systemplanering**
4. **Långsiktiga elköpsavtal**
5. **Effektkrav vid anslutning till elsystemet**

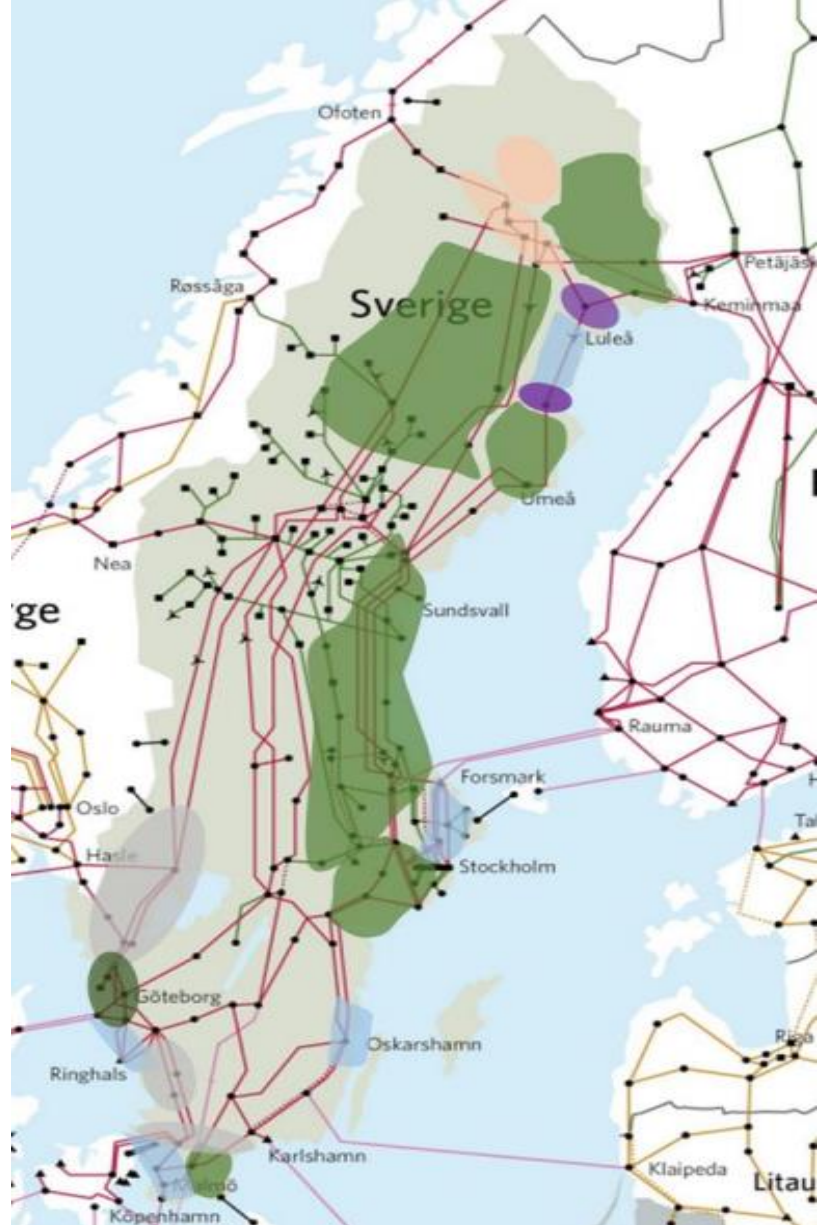
Incitament och lokalisering för stärkt leveranssäkerhet

Analys av styrning och incitament för lokalisering vid anslutning till elnätet

Vilka incitament kan stärkas för att påverka val av lokalisering?

- Prissignaler via elmarknaden
- Kostnad för anslutning - lägre kostnad för anslutning
- **Tid till anslutning - kortare tid till anslutning**
- **Information och dialog om kapacitetsläget och utbyggnadsplaner**

Pågående arbete kopplat till geografisk lokalisering av nya anslutningar

INFORMATION

Tillgängliggöra information

- [Nätutvecklingsplanen](#)
- [Regionala nätutvecklingsplaner](#)
- [Anslutningsstatistik på webben](#)
- Kommande kapacitetskarta på stamnätets nivå

Så planerar vi elnätet för framtiden

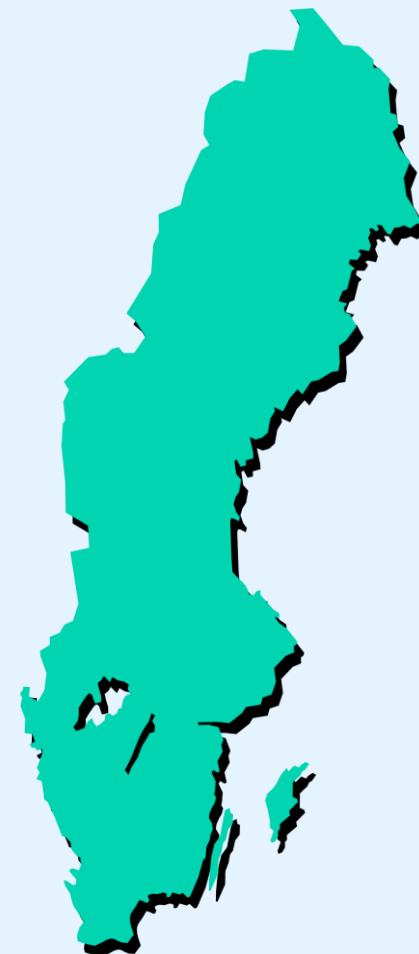
Svenska kraftnät planerar hur elnätet i olika delar av landet ska utvecklas på lång sikt. Målet är att elsystemet ska klara av att leverera upp till 300 terawattimmar el per år 2045.

[Läs mer om hur vi planerar elnätet för framtiden](#)

Kapacitetskarta för stamnätet

- Första version av kapacitetskarta kommer 27 maj
 - visar läget för 2026 och är en initial iteration
 - övergripande bild
 - syftet är att möta ett efterfrågat behov och öka transparensen kring stamnätets kapacitet
 - utgör en del av vår leverans i enlighet med vårt uppdrag
 - per län på grund av säkerhetsbedömningar i dagsläget
- Helhetsbild kräver även kapacitet i region - och lokalnät
- Hittar kartan på Svenska kraftnäts webbsida
- Vi välkomnar feedback för att utveckla och förbättra kommande versioner

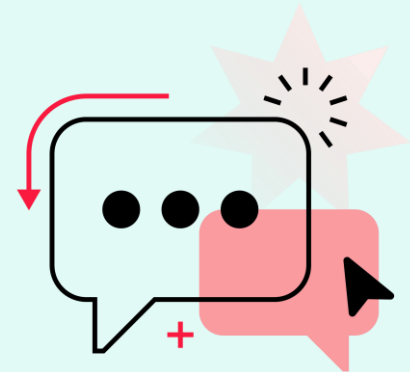

Pågående arbete kopplat till geografisk lokalisering av nya anslutningar

DIALOG

Dialog

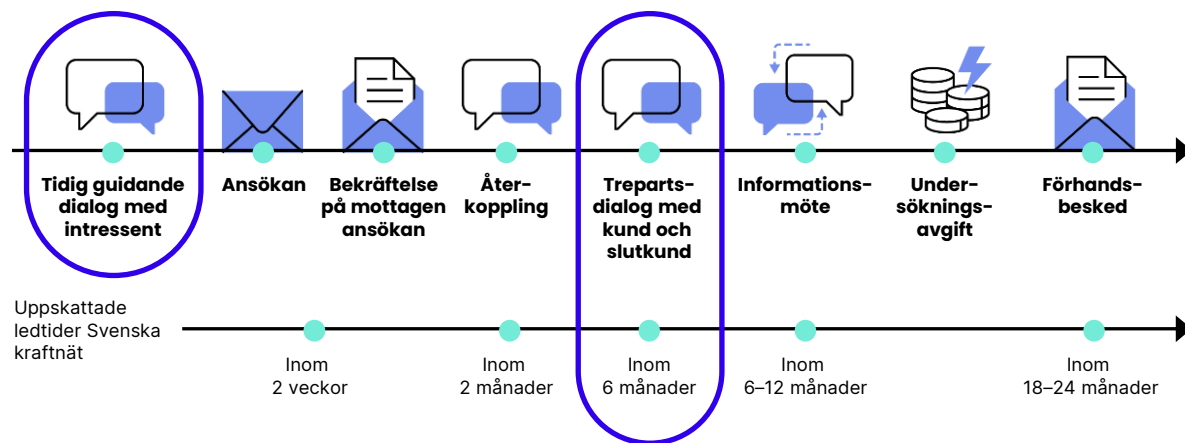
- Fördjupad prognossamverkan med DSOer för utvecklat underlag kopplat till långsiktig nätplanering och nätutvecklingsplaner
- Tidig dialog med intressenter, innan ansökan till DSO
- Tidig samverkan med anslutande slutkund och DSO för att tydliggöra förutsättningar och eventuella alternativa möjligheter

Förtydliganden av vidareutveckling av tidig dialog i anslutningsprocessen

- Införa tidig guidande dialog med intressent, innan ansökan till regionnät, i anslutningsprocessen
- Införa trepartsdialog med regionnätsägare (kund) och anslutande slutkund för att tydliggöra förutsättningar för och eventuella alternativa möjligheter till anslutning

Införs i Svenska kraftnäts *Principer och vägledning för anslutning till Stamnätet* 1 juli 2026

Nytt anvisningssystem

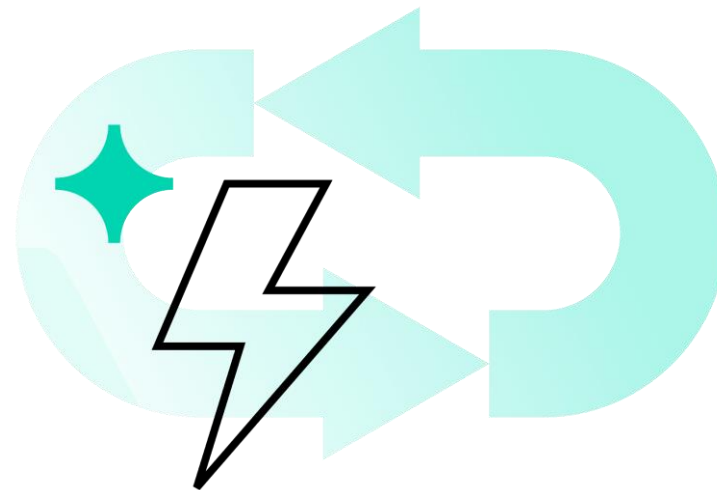
Anvisningssystem för ökat incitament till geografisk lokalisering och ökad leveranssäkerhet

Ett **anvisningssystem** baserat på en **"Ready-first-princip"**

- **Kompletterar** dagens anslutningsprocess ("first come first served")
- Kan användas för specifika identifierade kundtyper
- Implementering i liten skala initialt

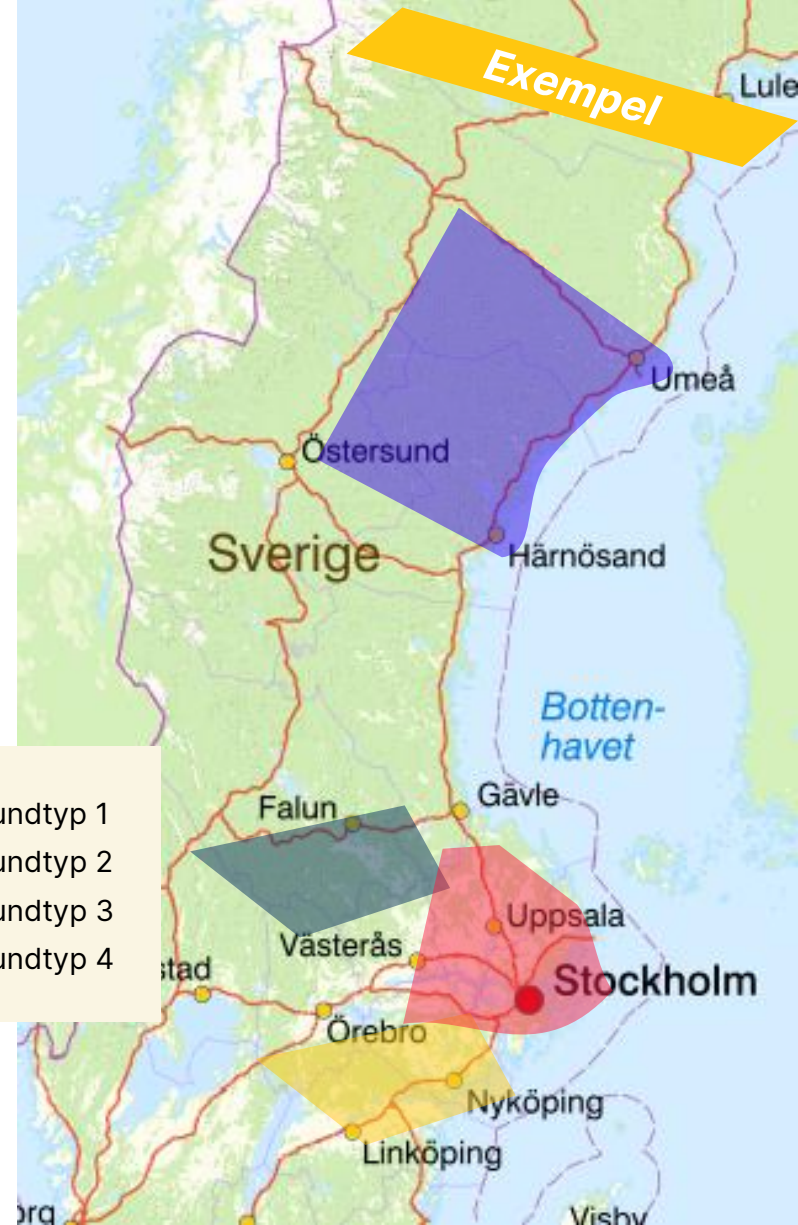
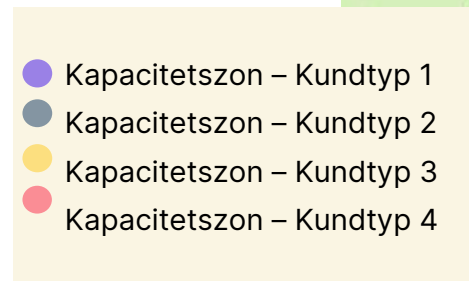
Ett anvisningssystem **bidrar med incitament** och möjliggör för kompletterande anslutningskrav

- Bidrar till ökat incitament genom snabbare besked om tilldelning av effekt likväl som kortare tid till anslutning
- Möjliggör att ställa kompletterande krav för tilldelning till skillnad från i ordinarie anslutningsprocess

Vad är ett anvisningssystem?

- Anvisningssystemet består av **kapacitetszoner**
 - Överföringskapacitet reserveras i en kapacitetszon för identifierad kundtyp
 - Reserverad kapacitet i en zon kan endast tilldelas identifierad kundtyp
- Tilldelning av effekt sker via en öppen "tävling" genom att en **intressentpool** öppnas
 - Grund för tävling är "ready first"
 - Tillståndsmässig mognadsgrad bedöms vara en skälig och relevant grund för tilldelning men även andra kompletterande krav ska kunna användas

Nästa steg

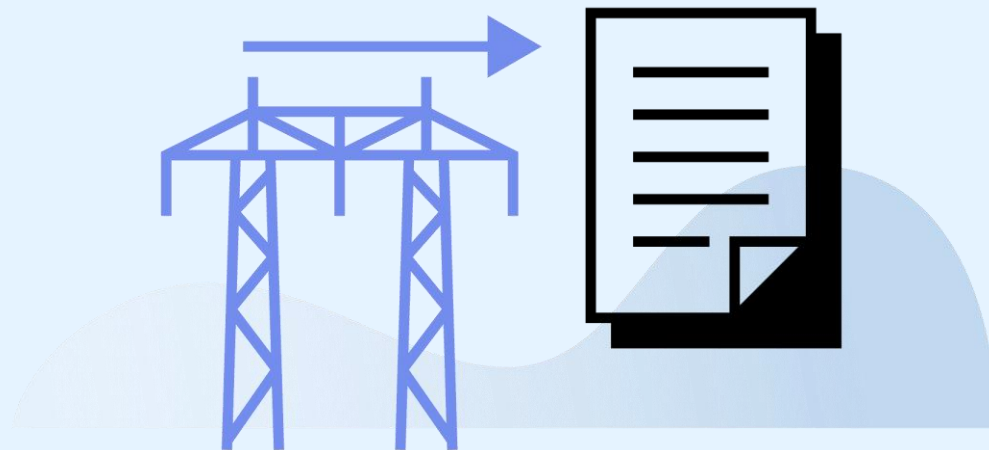
- Identifiering av områden för kapacitetszoner och aktuella kundtyper
- **Dialog och samordning med anslutna DSOer kring lämpliga kapacitetszoner, hantering av intressentpooler, aktuella kundtyper**
- Utformning av mognadsgradskriterier och kompletterande krav i intressentpooler kopplat till identifierad kundtyper
- **Dialog och samordning med branschorganisationer om olika kundtypers likartade förutsättningar**

Stärkt samordning för en bättre systemplanering

Hur samordningen kan förbättras

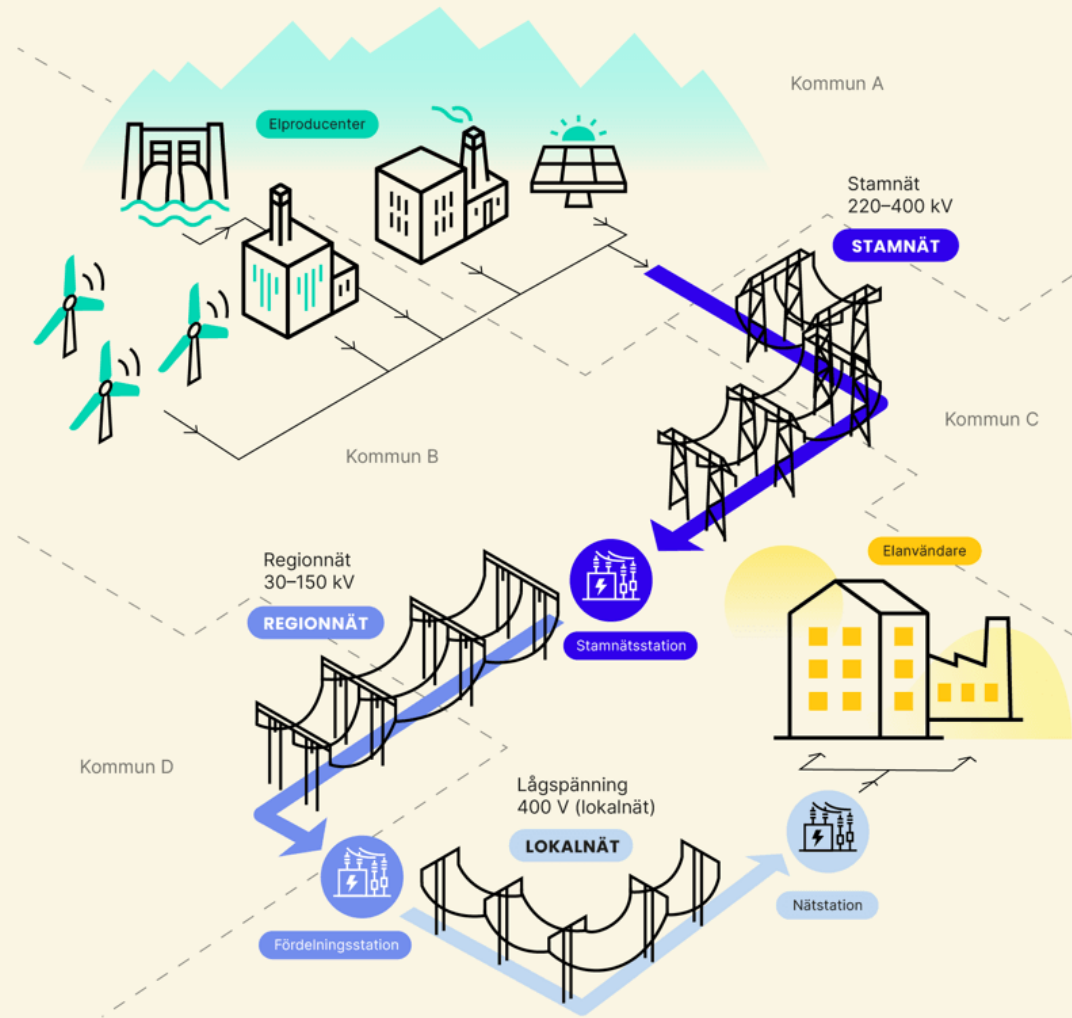
- Matchmaking
- Ansökningsplattform

Kunder som ansöker om anslutning

Introducera konceptet **matchmaking**

- I anslutningsprocessen är det **regionnätsföretagen som ansöker om anslutning** vilket betyder att regionnätsföretagen behöver möjliggöra/hantera matchningen
- Ta fram **tydliga principer** runt vad **matchmaking** mellan olika anslutningsintressenter till regionnätsbolagen måste omfatta

Ansökningsplattform

- För att **skapa förutsättningar** för bättre **dialog och samordning** mellan parter behövs ett **mer strukturerat informationsutbyte**
- Svenska kraftnät föreslår att verket ska **utreda om** ett införande av en **ansökningsplattform** kan förväntas leda till en effektivare systemutbyggnad

Långsiktiga elköpsavtal

Hur kan långsiktiga elköpsavtal vara en del av anslutningsprocessen?

- Svenska kraftnät bedömer att långsiktiga elköpsavtal, eller avtal med motsvarande innebörd, kan komma att **spela en roll i anslutningsprocessen** över tid
- Långsiktiga elköpsavtal kan användas som ett **verktyg** för att verifiera att de krav och villkor som följer av anslutningsprocessen kan uppfyllas av de anslutande parterna
 - Som ett villkor för kapacitetstilldelning i en intressentpool (för att vinna tävlingen)
 - Affärsmatchning mellan ansökande parter
- Svenska kraftnät kommer **inte** att beröra den juridiska utformningen av avtalen eller de villkor som enbart berör avtalets parter utan enbart beröra utformningen av de villkor som påverkar elsystemet

Utformning av villkor

Utformningen ska syfta till att bidra till att nyanslutning sker enligt Svenska kraftnäts principer samt att elproduktion, elanvändning och flexibilitet byggs i de rekommenderade geografiska områdena och med matchande produktions- och lastprofil som beskrivs i rapporten *Planering för ökad elanvändning*. Det är således tre olika komponenter som behöver beaktas:

Nyanslutning: avses att de långsiktiga elköpsavtalen ska bidra till att ny elproduktion ska tillföra elsystemet som en följd av att avtalet tecknas

Geografisk placering: enligt de principer som beskrivs i rapporten Planering för ökad elanvändning leder till en effektivare elsystemutveckling där hänsyn också tas till behovet av infrastruktur för energitransport.

Tidsmässig matchning mellan tillförsel och användning av el: avser hur väl elanvändning och elproduktion matchar varandra

Effektkrav vid anslutning till elsystemet

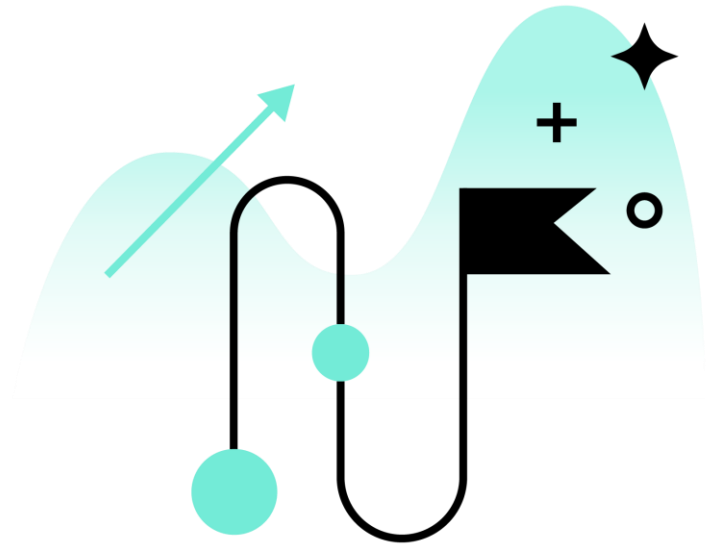
Förtydliganden av principer för effektivt nätnyttjande och tekniska förutsättningar

- Förtydliga att Svenska kraftnäts effektkrav inte är en effektnivå för när en ansökan om anslutning kan skickas direkt till Svenska kraftnät
- Förtydliga att ansökan om anslutning alltid ska göras via befintligt distributionssystem
- Förtydliga att i enskilda fall kan direktanslutning till stamnätet vara mest lämplig

**Införs i Svenska kraftnäts
Principer och vägledning för
anslutning till Stamnätet
1 juli 2026**

Förslag på harmonisering

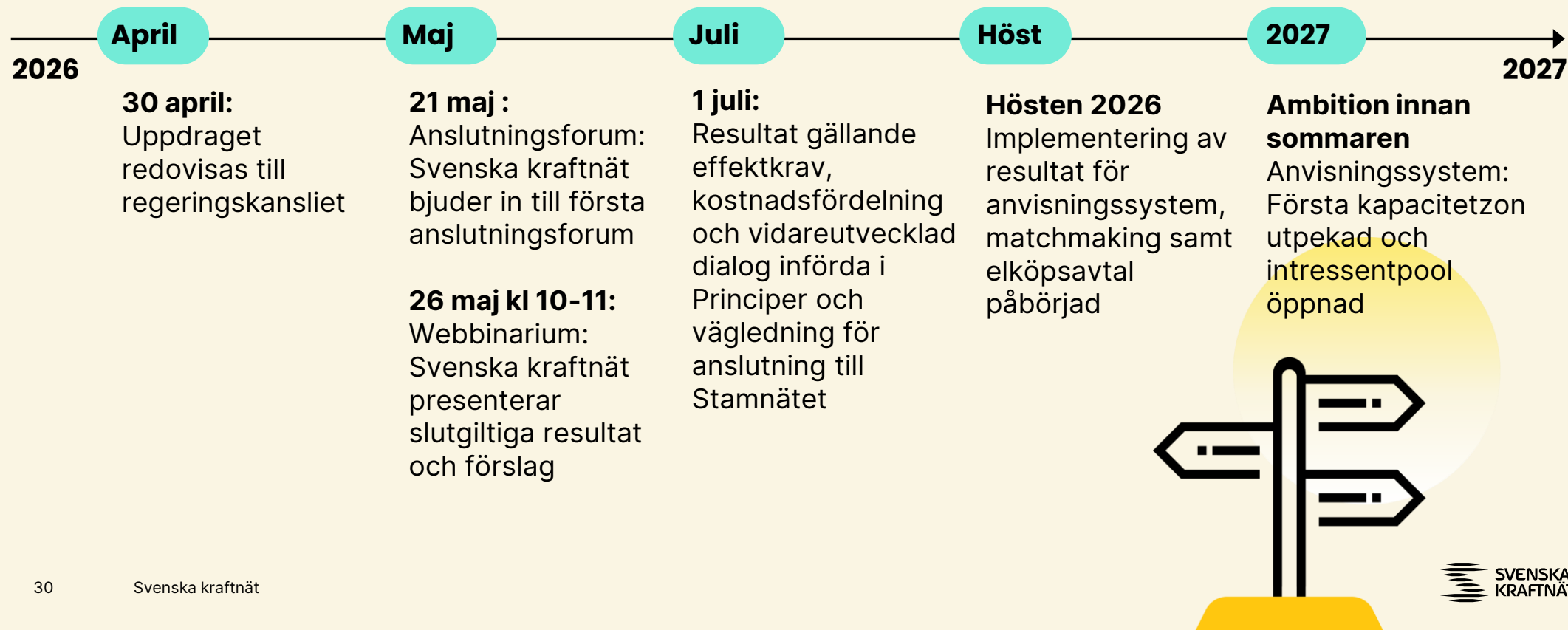
- Effektkraven i region- och lokalnät skiljer sig idag mellan olika nätägare för när de kan ansluta ny elproduktion och elanvändning och när de behöver hänvisa ansökan till överliggande nät
- En standardiserad mall för när och hur ansökningar hänvisas till överliggande nät skulle kunna leda till
 - **Minskade ledtider**
 - **Mer enhetliga bedömningar**
 - **Ökad transparens**
 - Svenska kraftnät rekommenderar Energiföretagen att tillsammans med representanter från region- och lokalnät ta fram en standardiserad mall för hänvisning till överliggande nät

Nästa steg

Nästa steg

Frågor & svar

Tack för idag!

RU-anslutningsprocess@svk.se

